

Oponentský posudek bakalářské práce p. Martina Damaška „Soren Aabye Kierkegaard versus Nikolai Frederik Grundtvig“

Doc. PhDr. Benyovszky CSc

Velmi sympatickým rysem práce pana Damaška je to, že je psána se skutečným životním zaujetím, směřujícím – v přiměřené shodě s tím, co je základním smyslem existenciální filosofie – k postižení osobnosti Kierkegaarda a Grundtviga v celé komplexnosti jejich konkrétních životů a díla. To se promítá jak do šíře sledované problematiky, do formálního rozsahu práce, i do toho, že zkoumání je místy filosofické, místy i historické, že do zkoumání integrálně patří autorův život a jeho výjezdy do Dánska i Kodaňské knihovny, jeho práce je v tomto smyslu velmi komplexní.

Formálně je vystavěna jako stanovení a postupné ověřování základních velmi ostře strukturovaných hypotéz ohledně vztahu mezi oběma mysliteli, což je postup ve filosofii neběžný, nicméně srozumitelností práce spíše přispívající než naopak.

Mou jedinou, nicméně celkovou výtkou autorovi je ta, že obsahově - jakkoli víme, jak je to s dostupností K. textů a o G. se v Čechách (včetně mne) neví ve filosofii téměř nic a akcent na tuto osobnost je důležitým upozorněním, které je také kladem práce - nebylo využito všeho, čeho využito být mohlo, což se promítlo ohledně K. do některých interpretací, se kterými nemohu souhlasit, resp., to ohledně Grundviga, že interpretace jde dále, než materiál umožňuje. Tato výtná budiž konkretizována následujícími dílčími upozorněními:

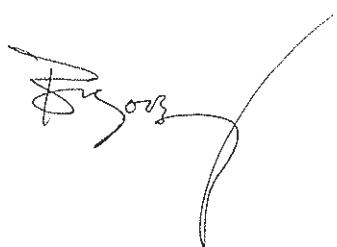
- jako zásadnější problém vidím autorovu neznalost „Závěrečného nevědeckého dodatku k filosofickým droptům“ a „Pojmu úzkosti“. Neznalost těchto zásadních K. filosofických spisů se promítá do toho, že nejsem spokojen s vymezením jedince a jeho způsobu existování (v odlišení od existování ideje, skutečné věci a neexistence boha) a jeho srovnání s konceptem Hegelovým (i zde bych přivítal bliže k textu – jednotlivec (základ -Hegel, Fenomenologie ducha, smyslová jistota) – jedinec (explicitní analýza v Závěrečném dodatku...). Stejný problém je se subjektivitou a niterností a k tomu všemu jsou v „Dodatku“ základní výklady.
- Analogicky je to s problémy stadií, jejichž domnívám se, že zásadní, protože na analýzu smyslu a úlohy afektivity (Leidenschaften, PATHOS – ani samostatná analýza „vášni“ mne neuspokojuje, mělo by se znát, že „vášeň“, „vnáší do existence pnuti“, protože integruje konečné a absolutní TELOS. To, že a jak se zde rodí koncept „Stimmungen“ se nevidí.) navazujícím vymezením se setkáváme právě ve zmíněném „dodatku“, zatímco autor je nucen ten koncept „vypráverovávat“ z míst, kde ho K. užívá a nikoli konstituuje, příp. ze sekundární lit. (Ostatně měl by využít nepočetnou literaturu sekundární českou, když už je – alespoň knihu Jankeho a Umlaufovu)
- V určení pravdy postrádám zásadní (!) odlišení objektivního a subjektivního myšlení, objektivního a subjektivního myslitele, odlišení, které vstupuje do dalších konceptů („křesťanské vědění“ apod.)
- Znalost zmiňovaného „pojmu úzkosti“ výrazně chybí v analýzách času a dějin – Slavný koncept „okamžiku“ jako „doteku času a věčnosti“ předpokládá znát K. výklady věčnosti a času, vztahy mezi nimi atd. a linearita času a akcentace přítomnosti rozhodně nejsou názorem Kierkegaardovým.
- Ohledně Grundviga těžko co říci, jen tolik, že s tak malým materiálem bych byl v soudech opatrný. Rychlé identifikace s koncepcí Herderovou a Hegelovou ohledně pojetí církve, jejího vztahu ke státu atd. bych předsi jen předpokládal znalost alespoň

základů Hegelova pojetí (viz. opět Fenomenologie ducha, VIII., příp. Přednášky k filosofii náboženství, obé máme česky) atd..

- Z formálních hledisek by bylo vhodné zpřesnit některé odkazy, zvl. v úvodních partiích práce.
- Potíže také mám s fakticky ne zcela přiměřeným představením recepce K. díla na s. 120 (Zapomíná se na Francouze a ruské porevoluční emigranty, jak je to s Heideggerovou recepcí se příliš neví, ač stačil v tomto případě dotaz např. i ke mně atd.)

Pokud zní mé připomínky velmi strmě, je to způsobeno tím, že práce si zaslouží být hodnocena jako možnost a nikoli skutečnost (možnost je více než skutečnost), jako bakalářská práce je vskutku vyspělá a sympatická i svou teoretickou upřímností. Navrhoji ji nicméně vzhledem k předchozímu hodnotit na rozhraní výborně a velmi dobře, příp. v nižších fázích výborně, tzn. 40 – 43 body, dle průběhu obhajoby.

9.3.2008

A handwritten signature in black ink, appearing to read "František Šejnora". The signature is fluid and cursive, with a large, stylized 'F' at the beginning.